



13 11 12

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ & ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ**

Ταχ. Δ/νση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101 82 - Αθήνα
TELEFAX: 2105203872
Πληροφορίες: Ζ.Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 12 Ιανουαρίου 2012
Αριθ. Πρωτ.: 5526

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
✓ Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Ρύθμιση ενίσχυσης εξωδικαστικού συμβιβασμού οφειλετών με τους πιστωτές τους.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. Πρωτ. 2486/8-12-2011 ΕΡΩΤΗΣΗ ✓

Σε απάντηση της με αρ. Πρωτ. 2486/8-12-2011 Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Α. Κολοκοτρώνη, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο ν. 3869/2010 αντιμετωπίζει ένα από τα μεγαλύτερα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα στη χώρα μας, αυτό της υπερχρέωσης. Δίνει στα υπερχρεωμένα νοικοκυριά που βιώνουν τις τραγικές συνέπειες της υπερχρέωσης τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν ένα νέο οικονομικό ξεκίνημα, χωρίς τα ανυπέρβλητα βάρη του παρελθόντος. Υπερχρεωμένοι πολίτες που έχουν περιέλθει σε αποδεδειγμένη μόνιμη αδυναμία να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους μπορούν πλέον να ρυθμίσουν, με βάση τις πραγματικές τους δυνατότητες, την εξόφληση ενός μέρους των χρεών τους για τέσσερα χρόνια, και εφόσον ανταποκριθούν στη ρύθμιση να απαλλαγούν από το υπόλοιπο των χρεών τους. Με το νόμο προστατεύεται η κύρια κατοικία του οφειλέτη, καθώς αυτός έχει τη δυνατότητα να την εξαιρέσει από τη ρευστοποιήσιμη ακίνητη περιουσία, αναλαμβάνοντας, με ευνοϊκό επιτόκιο, για χρονικό διάστημα που μπορεί να φθάνει μέχρι τα 20 έτη την εξυπηρέτηση χρεών που αντιστοιχούν στο 85% της εμπορικής της αξίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο προστατεύονται οι συνθήκες διαβίωσης της οικογένειας του υπερχρεωμένου, δίχως να θίγονται τα συμφέροντα των πιστωτών, και ιδίως των τραπεζών από τα εξασφαλισμένα με υποθήκη στεγαστικά δάνεια.

Ο νόμος 3869/2010 διακρίνει πράγματι τη διαδικασία για τη ρύθμιση των χρεών σε τρεις φάσεις, κάθε μία δε φάση ακολουθεί εφόσον αποτύχει η προηγούμενη. Ειδικότερα, ο νόμος προβλέπει: Πρώτον, το στάδιο της προσπάθειας επίτευξης εξωδικαστικού συμβιβασμού που απαιτεί τη σύμφωνη γνώμη όλων των πιστωτών. Δεύτερον, το στάδιο της προσπάθειας επίτευξης συμβιβασμού ενώπιον του δικαστηρίου (του Ειρηνοδικείου), ο οποίος, υπό προϋποθέσεις μπορεί να επιτευχθεί, ακόμη κι αν διατυπώνονται αντιρρήσεις από κάποιους πιστωτές. Και τρίτον, τη διαδικασία της ρυθμίσεων των χρεών από το δικαστήριο που μπορεί να προβλέπει και απαλλαγή από τα χρέη.

Συγκεκριμένα:

Το στάδιο εξωδικαστικού συμβιβασμού συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων από ύλη εργασίας. Ο οφειλέτης έχει συμφέρον να επιτύχει συμβιβαστική διευθέτηση των οφειλών του με τους πιστωτές διότι πρώτον αποφεύγει να υποβληθεί σε μία μακρόχρονη διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας μπορεί να υποχρεωθεί σε ρευστοποίηση της περιουσίας του και άλλους περιορισμούς στη διαχείριση των περιουσιακών του στοιχείων. Όμως και πιστωτές έχουν συμφέρον στην επιτυχή έκβαση του εξωδικαστικού συμβιβασμού, καθώς αν ο καταναλωτής προσφύγει στο δικαστήριο και γίνει δεκτή συνδρομή των προϋποθέσεων του νόμου η ρύθμιση των χρεών θα γίνει χωρίς τη σύμφωνη γνώμη τους.

Για τους παραπάνω λόγους και όλες οι εθνικές νομοθεσίες των άλλων χωρών, όπως ενδεικτικά η αγγλική Insolvency Act [*individual voluntary arrangement (IVA)*] (Part VIII of the Insolvency Act 1986), η γαλλική νομοθεσία [*réglement collectif de dettes* (νόμος της 5^{ης} Ιουλίου 1988, όπως τροποποιήθηκε με τους νόμους της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2005 και της 27^{ης} Δεκεμβρίου 2006)] και η γερμανική [*Aussergerichtliche Einigungsverfahren*, (παρ. 305 Insolvenzordnung)], από τις οποίες εμπνεύστηκε ο έλληνας νομοθέτης, αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα εξωδικαστικών συλλογικών διαδικασιών ρύθμισης των χρεών και προβλέπουν ως υποχρεωτική φάση της διαδικασίας την απόπειρα εξωδικαστικού συμβιβασμού. Με δεδομένο ότι ο νόμος 3869/2010 βρίσκεται στο πρώιμο στάδιο εφαρμογής του, τα παραπάνω πλεονεκτήματα του εξωδικαστικού συμβιβασμού δεν έχουν αποτιμηθεί, ιδίως από τα πιστωτικά ιδρύματα, και δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς κατά την πρακτική εφαρμογή της διαδικασίας. Άλλωστε, οι μεταβολές πρακτικών και αντιλήψεων απαιτούν συχνά χρόνο για να συντελεστούν. Είναι βέβαιο δε ότι η αξιοποίηση της δικαστικής ρύθμισης των χρεών θα οδηγήσει και τα πιστωτικά ιδρύματα στη θετικότερη αντιμετώπιση αυτού του σταδίου της διαδικασίας.

Πρέπει να επισημανθεί ότι ουδόλως εξαρτάται η δυνατότητα ρύθμισης των χρεών και η απαλλαγή από χρέη των υπερχρεωμένων καταναλωτών από την προθυμία που επιδεικνύουν ή όχι οι τράπεζες. Η εφαρμογή του ν. 3869/2010 ουσιαστικά αρχίζει αν αποτύχει η προσπάθεια συνεννόησης ανάμεσα στους οφειλέτες και τους πιστωτές. Οι καταναλωτές που βρίσκονται σε μόνιμη αδυναμία να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους έχουν πια τη δυνατότητα να προσφύγουν στη δικαιοσύνη και να επιτύχουν τη ρύθμιση των χρεών με βάση τις πραγματικές τους δυνατότητες, απαλλασσόμενοι μάλιστα, εφόσον τηρήσουν τη ρύθμιση, από ένα μικρό ή μεγάλο μέρος των χρεών. Ήδη, σε εφαρμογή του ν. 3869/2010 για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων έχει εκδοθεί ένας σημαντικός αριθμός αποφάσεων από τα αρμόδια Ειρηνοδικεία που ρυθμίζουν τις σχετικές οφειλές ή που επικυρώνουν δικαστικούς συμβιβασμούς μεταξύ οφειλετών και πιστωτών, επιβεβαιώνοντας την ουσιαστική βοήθεια που προσφέρει η νομοθεσία σε όσους πράγματι βρίσκονται σε μόνιμη αδυναμία να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. Η πλειοψηφία των αποφάσεων είναι θετικές για τους καταναλωτές. Εκτιμώνται πλέον σε εκατοντάδες οι αποφάσεις Ειρηνοδικείων που ρυθμίζουν κατ' αυτόν τον τρόπο τα χρέη των οφειλετών. Εξάλλου, το μεγαλύτερο μέρος των απορριπτικών αποφάσεων συνδέεται με τυπικούς λόγους (μη τήρηση διαδικασιών, προθεσμιών, αοριστίες στην αίτηση ρύθμισης κ.ά.) που σε σημαντικό βαθμό οφείλονται στη φάση εξοικείωσης με τις νεωτεριστικές ρυθμίσεις του νόμου. Συνεπώς, οι καταναλωτές αυτοί μπορούν να προχωρήσουν σε υποβολή

νέας αίτησης. Ένα μικρότερο μέρος των αποφάσεων απορρίπτει το αίτημα λόγω μη συνδρομής των προϋποθέσεων για τη ρύθμιση των χρεών (μη ύπαρξη μόνιμης αδυναμίας πληρωμής, δόλια πρόκληση της αδυναμίας, λόγω εμπορικής ιδιότητας του οφειλέτη κ.ά.). Ο ν. 3869/2010 βρίσκεται χωρίς αμφιβολία στο στάδιο της ουσιαστικής του εφαρμογής, προσφέροντας, στη δύσκολη οικονομική συγκυρία που διανύει η χώρα, μία ρεαλιστική προοπτική και ένα εργαλείο διεξόδου από την υπερχρέωση σε όσους πράγματι βρίσκονται σε μόνιμη αδυναμία να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

Εξάλλου, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, και ειδικότερα η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, έλαβαν και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διευκολυνθούν οι καταναλωτές στην αξιοποίηση των ρυθμίσεων του. Συνεργάζεται με όλους τους φορείς που συντρέχουν τους καταναλωτές στην προσπάθεια του εξώδικου συμβιβασμού, έχει προχωρήσει στην έκδοση σχετικών υποδειγμάτων για την υποβολή όλων των σχετικών αιτήσεων, λειτούργησε ειδική τηλεφωνική γραμμή για την παροχή πληροφοριών σε σχέση με τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο ν. 3869/2010, έχει εκδώσει σχετικά ενημερωτικά φυλλάδια και αφίσες, παρέχει μέσα από την ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή οδηγίες και επικαιροποιημένη πληροφόρηση για όλες τις εξελίξεις και ειδικές εφαρμογές υπολογισμού ρυθμίσεων των χρεών προκειμένου να διευκολύνει τους οφειλέτες να υπολογίσουν σύμφωνα με τις δυνατότητές τους τα ποσά τα οποία μπορούν να δίνουν στους πιστωτές. Αξίζει να επισημανθεί ότι η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, στο πλαίσιο των δράσεων για την ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων σχετικά με τις προϋποθέσεις εφαρμογής του νόμου, έχει οργανώσει μετά την ψήφιση του νόμου, σε συνεργασία με δικηγορικούς συλλόγους και ενώσεις καταναλωτών, ημερίδες σε 25 πόλεις της χώρας με τη συμμετοχή στελεχών της, ειδικών επιστημόνων και ακαδημαϊκών.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό, ιδίως στην αρχική φάση εφαρμογής αυτού του νόμου, οι καταναλωτές που βρίσκονται στη δυσχερή κατάσταση της υπερχρέωσης να βρίσκουν την απαραίτητη συνδρομή και γνώση για την αξιοποίηση της νομοθεσίας. Αξίζει να επισημανθεί ότι άλλες χώρες διαθέτουν εξειδικευμένους θεσμούς που παρέχουν συμβουλευτική και άλλη υποστήριξη στους υπερχρεωμένους καταναλωτές. Η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή έχει εντάξει στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης δράσης που υλοποιεί σε συνεργασία με την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Συγχρηματοδοτούμενων Ενεργειών από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο το έργο με τίτλο *«Ανάπτυξη Δικτύου Παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών & υποστήριξης καταναλωτών σε θέματα υπερχρέωσης»*.

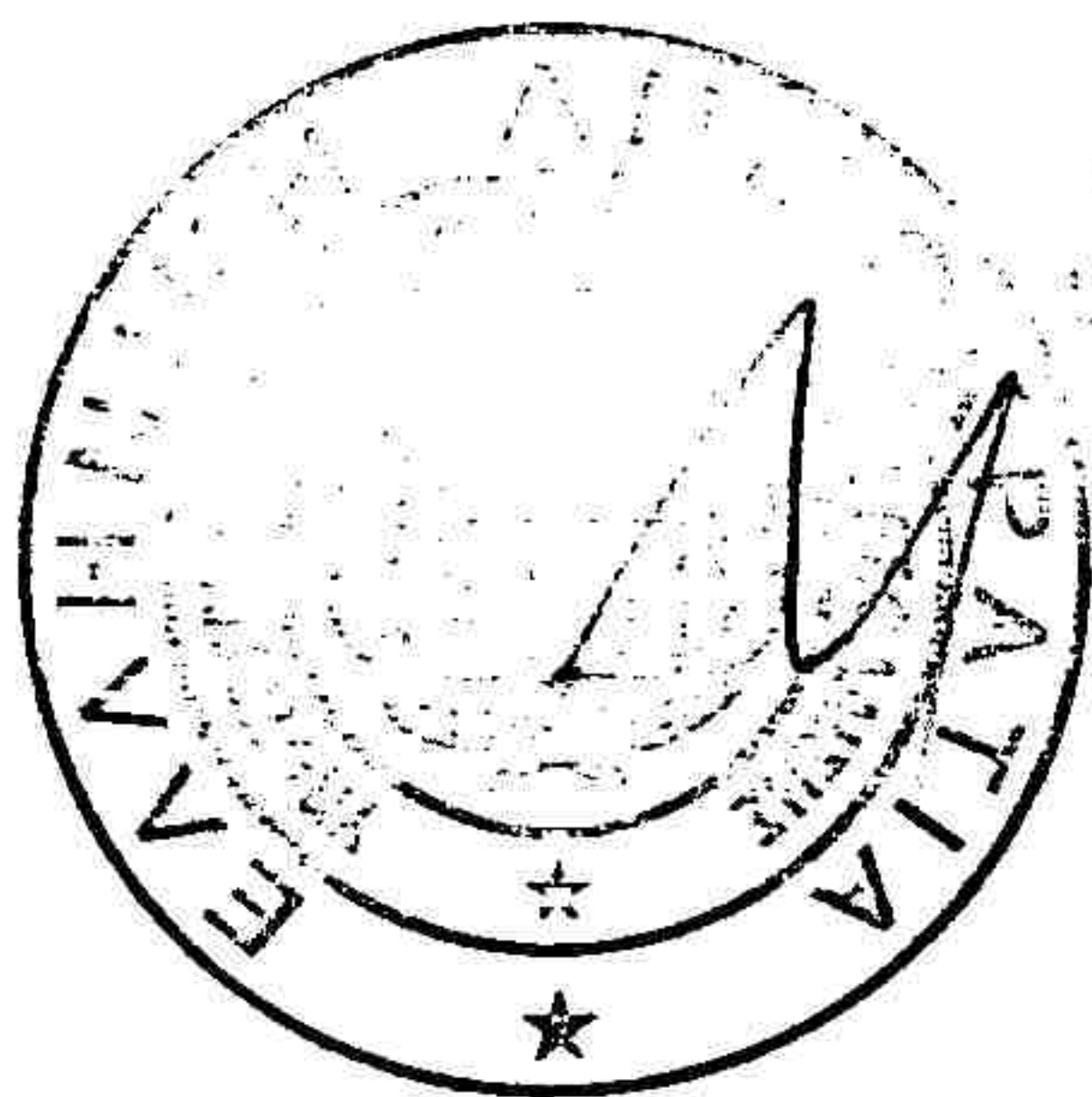
Προκειμένου, ωστόσο, να υπάρξει μία άμεση συνδρομή προς τους καταναλωτές που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική θέση, έχει ενταχθεί ως υποέργο στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης αυτής δράσης η *«Υποστήριξη εφαρμογής του νόμου 3869/10 (συνδρομή στην επιδίωξη για εξωδικαστικό συμβιβασμό)»*, στο οποίο συμμετέχουν, μετά από ανοικτή πρόσκληση, 21 ενώσεις καταναλωτών και 43 δικηγορικοί σύλλογοι. Οι αναλυτικές προϋποθέσεις λειτουργίας του δικτύου και συμμετοχής των ενώσεων καταναλωτών και των δικηγορικών συλλόγων καθορίζονται με την ΚΥΑ αρ. 1.3120/οικ.3.630/09.03.2011 (Φ.Ε.Κ. 372 Β'/09.03.2011). Η δράση αυτή χρηματοδοτείται όχι λοιπόν από τον κρατικό προϋπολογισμό αλλά από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα *Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013* (ΕΣΠΑ), και

στοχεύει σε άμεσα αποτελέσματα με τη δημιουργία του προσωρινού-πilotικού δικτύου για την υποστήριξη εφαρμογής του νόμου 3869/10 στο στάδιο της επιδίωξης για εξωδικαστικό συμβιβασμό με τη συμμετοχή των ενώσεων Καταναλωτών και των Δικηγορικών Συλλόγων (διάρκεια 12-18 μηνών) και μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα με τη δημιουργία ενός μόνιμου δικτύου παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών & υποστήριξης καταναλωτών στα θέματα υπερχρέωσης γενικότερα. Στοιχεία των ενώσεων Καταναλωτών και των Δικηγορικών Συλλόγων που συμμετέχουν στο δίκτυο είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή.

Εξάλλου, στο πλαίσιο της παραπάνω ολοκληρωμένης δράσης υλοποιείται και η σχετική μελέτη για τη λειτουργία του μόνιμου δικτύου, ο ρόλος του οποίου θα συμβάλει και στην πρόληψη του φαινομένου της υπερχρέωσης. Παράλληλα προβλέπονται η υλοποίηση των απαραίτητων εργαλείων πληροφορικής, η ανάπτυξη των υποδομών, η εκπαίδευση και οι σχετικές δράσεις για τη δημοσιοποίηση της λειτουργίας του μόνιμου δικτύου στους πολίτες. Για το σύνολο όλων των δράσεων, συμπεριλαμβανομένου και του παραπάνω υποέργου υποστήριξης της εφαρμογής του ν. 3869/2010, ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε 4.000.000€ Πέραν των παραπάνω, το τρέχον υποέργο επιτελεί μία σημαντική λειτουργία. Συνεισφέρει στην εκπαίδευση και ενημέρωση όλων των παραπάνω φορέων, στη βελτίωση των υποδομών τους, στην ανάπτυξη έμπειρων και ικανών στελεχών, ώστε να καλύπτουν μελλοντικά ιδιαίτερα τις ανάγκες συμβουλευτικής στήριξης των καταναλωτών σε θέματα υπερχρέωσης. Εξάλλου, μέσω του προγράμματος διευρύνεται η βάση των εξειδικευμένων δικηγόρων και έτσι εξασφαλίζεται μία περισσότερη ανταγωνιστική αγορά για εκείνους που θα χρειαστεί να αναζητήσουν σχετικές νομικές υπηρεσίες.

Το πλέον σημαντικό στην παρούσα δε φάση είναι ότι οι υπερχρεωμένοι οφειλέτες έχουν τη δυνατότητα να στραφούν, χωρίς επιβάρυνση σε ειδικούς επιστήμονες, να έχουν εξατομικευμένη πληροφόρηση, να ενημερωθούν για τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο νόμο και να εκτιμήσουν αν θα αξιοποιήσουν τα επόμενα στάδια σε περίπτωση αποτυχίας του εξώδικου συμβιβασμού. Σε κάθε δε περίπτωση εξοικονομούν πλήρως τη σχετική δαπάνη που αντιστοιχεί στην χρήση της πρώτης φάσης. Γι' αυτό και η αξία του προγράμματος δεν εξαντλείται στο στάδιο της προσπάθειας για εξώδικο συμβιβασμό. Υπό το βάρος των δημοσιονομικών προβλημάτων δεν υπάρχει δυνατότητα να χρηματοδοτηθούν αντίστοιχες δράσεις, πολύ περισσότερο τις δαπάνες για την προσφυγή στη δικαιοσύνη, από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ



ΑΥΤΙΣΤΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Ε ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΟΣ ΓΓΚΚΑ **Ι. ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ**